

ЗАПИСНИК ОД ЈАВНА РАСПРАВА

по Студија за оцена на влијание врз животна средина на проектот “Фарма на ветер Свети Николе”

На ден 16.02.2010 година, во сала во општина Свети Николе, се одржа Јавна расправа по Студија за оцена на влијание врз животна средина на проектот “Фарма на ветер - Свети Николе”. Јавната расправа почна во 17:30 часот.

Присутни:

- **Зоран Бошев**, раководител на Одделение за оцена на влијание врз животна средина во Министерството за животна средина и просторно планирање (МЖСПП)
- **Г-дин Васко Пашовски**, претседател на Советот на о. Свети Николе
- **Joan Miquel Carrillo Cortada**, претставник на инвеститорот, INVALL Шпанија
- **Josep M.Guasch Juanpere** претставник на инвеститорот, INVALL Шпанија
- **Владимир Хаџи Петров** претставник на инвеститорот INVALL Македонија
- **М-р Константин Сидеровски**, сениор консултант за животната средина, управител на Емпириа ЕМС и одговорен експерт за изработка на Студијата
- **Проф. д-р Бранко Мицевски**, учесник во изработка на Студијата
- **Снежана Ѓорѓиева**, Самостоен референт во Сектор за комуникација со јавност, МЖСПП, записничар

Јавната расправа се одвиваше по следниот Дневен ред:

Отварање и вовед

1. Јавната расправа ја отвори Зоран Бошев, раководител на Одделението за оцена на влијание врз животна средина во Министерството за животна средина и просторно планирање.
2. По отварањето на истата, Г-дин Васко Пашовски, претседател на Советот на о. Свети Николе го поддржа проектот, ги поздравил присутните и им даде збор на презентерите.

3. Презентација на компанијата - инвеститор

Г-дин Cortada претставник на инвеститорот, преку кратка презентација, ја претстави фирмата ИНВАЛЛ. При тоа истакна дека ИНВАЛЛ Македонија е македонска компанија активна на полето на искористување на обновливи извори на енергија, фокусирана на пазарот со фарми на ветерници. Истата е формирана пред три години и е фирма ќерка основана од INVALL Energia Renovable од Шпанија. По претставувањето на интернационалните активности и постигнати резултати на компанијата, г. **Cortada** истакна дека во Р. Македонија истата веќе има интерес за три локалитети: Штип, Свети Николе и Крива Паланка на кои има намера да гради ветерни фарми со вкупен потенцијал од 468 MW.

Тој ги потенцираше и придобивките од реализацијата на овој проект, а тие се пред се економски и социјални. Ова е голем проект за сите страни, со кој инвеститорот вложува околу 150 милиони евра. При реализација на истиот ќе бидат вклучени и локални фирми, ќе биде подобрена патната инфраструктура, а и во оперативната фаза предвидени се работници од локалното население.

4. Презентација на студијата за оцена на влијанието врз животната средина

М-р Константин Сидеровски, сениор консултант за животната средина, одговорен за изработка на Студијата, ја презентираше истата.

Најпрвин, беше објаснет контекстот за планирање на проектот. Врз основа на видот и големината на проектот, МЖСПП го задолжи инвеститорот да изработи Студија за оцена на влијанието врз животната средина, како услов за добивање на Решение со кое се дава согласност за спроведување на проектот, согласно Законот за животна средина. Притоа, надлежниот орган го даде мислењето за обемот и содржината на Студијата кои во целост се запазени, во текот на нејзината изработка.

Во продолжение беа презентирани основните параметри на фармата на ветер Свети Николе:

Поставување на 40 турбини-ветерници, секоја со моќност од 3 MW со ниво на годишно производство од околу 336.600 MWh, добар пристап до главните патишта и изградба и реконструкција на најголем дел од потребните пристапни патишта, нема загадување на животната средина како и други предности од спроведување на проектот.

М-р Сидеровски, истакна дека согласно поставените барања од страна на Министерството, Студијата е изградена на 4 столба и тоа: идентификација на базните услови на животната средина во која се спроведува проектот, предвидувања и опис на потенцијалните ефекти/влијанија од проектот, предлог мерки за намалување на влијанијата каде тоа е неопходно и План за мониторинг и управување со животната средина. А како основни принципи врз кои се гради истата се принципот на конзервација на биолошката разновидност и начелото на претпазливост. Во Студијата се анализирани следниве влијанија: визуелни аспекти, биолошка разновидност, бучава, квалитет на воздух, квалитет на води, управување со цврст отпад и сообраќај и транспорт и тоа во сите фази од животниот циклус на проектот - фаза на изградба, оперативна фаза и фаза на престанување со работа. За секое од овие влијанија, по секоја фаза поодделно, предвидени се мерки за намалување на потенцијалните влијанија.

Изготвувачот на Студијата имајќи ги предвид резултатите од анализите на влијанијата врз животната средина и принципите на одржлив развој, посочи дека изградбата и оперативноста на фармата на ветер Свети Николе е оправдана, бидејќи:

- аспектите на животната средина, поврзани со сите фази на животниот циклус на фармата на ветер, се целосно утврдени и земени предвид,
- процената на влијанија врз животната средина е базирана на најдобро достапни информации и разгледување на кумулативни влијанија,
- идентификуваните потенцијални влијанија можат да се елиминираат или да се намалат и според тоа предложената фарма на ветер не претставува закана за животната средина и
- предложената фарма на ветер Свети Николе нема да предизвика влијанија врз биолошката разновидност и еколошкиот интегритет на подрачјето. Со спроведување на соодветни мерки и активности во фазите на изградба и

оперативност, фармата на ветер нема да предизвика посериозен негативен ефект врз биотопскиот состав на подрачјето.

На крај, М-р Сидеровски потенцираше дека инвеститорот ИНВАЛП Македонија презема одговорност да го спроведува Планот за мониторинг на влијанија врз животната средина кој е вграден во оваа Студија. Исто така ја презема и обврската да ги спроведе предложените мерки за намалување на влијанијата врз животната средина со цел да обезбеди влијанијата да се одржуваат на прифатливо ниво во текот на целиот животен циклус на фармата.

Зоран Бошев, пред да ја отвори дискусијата информираше дека сите заинтересирани можат студијата да ја погледнат во општина Свети Николе и на интернет страницата на Министерството и да дадат коментар во однос на истата.

Дискусија

Присутните развија дискусија во однос на Студијата и Проектот.

- Поставено беше прашање од г-дин Пашовски претседател на советот на општината: како ветерната енергија влегува во системот, а воедно беше пофален проектот особено поради решавање на патната инфраструктура во општината.

* Одговорено беше од страна на инвеститорот дека електричната енергија добиена со овие ветерници ќе биде вклучена во електро-преносниот систем на Р.М. – МЕПСО, кои вршат балансирање на потребата на ел.енергија, цената на ел.енергија ја одредува Регулаторна комисија за енергетика и дека согласно Законот за енергетика, енергијата произведена од обновлив извор, каде што припаѓа и ветерот, се откупува по повластена тарифа. Г-динот Сидеровски истакана дека во прилог на реализација на овој проект е и очекуваната изградба на нов 400 kV далекувод Штип – Ниш (Србија).

-прашање од граѓанин: дали се испитувани електро магнетни полиња (ЕМП) и вибрации при работа на турбините?

* Одговорено беше од страна на г-дин Сидеровски:

- ЕМП не се вклучени во студијата, бидејќи истите имаат силно потенциран локален карактер, а имајќи во предвид дека ветерните турбини ќе бидат инсталирани на столбови со висина од околу 100 метри. Според тоа, во контекст на турбините, ЕМП претставуваат целосно занемарлив ефект во однос на здравјето на луѓето и животната средина. ЕМП ќе бидат релевантно влијание од трафо-станцијата и далекуводната линија, за кои ќе се спроведува посебна ОВЖС.
- Во врска со вибрациите, беше истакнато дека континуирано присуство на работници во близина на ветерните турбини не е планирано, бидејќи управувањето и контролата на нивна работа се врши преку далечински контролен софтвер. Дополнително, турбините се опремени со опрема за контрола на вибрациите.
- Беше истакнато дека во студијата е спроведена анализа на евентуални електромагнетни пречки. Ф-мата на ветер Свети Николе не се наоѓа на теле – комуникациски коридор, и влијанија од овој тип не се очекуваат.

-Прашање од граѓанин, како се одредени локациите и дали ќе влијаат ветерниците на птиците преселници?

* Инвеститорот одговори дека во програмата на Владата на Р.М “Инвестирајте во Македонија, има објавено Атлас на ветрови каде се обележани ветровитите

подрачја во Македонија. Согласно законските прописи дозвола за мерната кула во Рачинци е побарана од Агенција за енергетика.

*Професор Мицевски одговори дека земено е во предвид потенцијалното влијание врз миграторните птици но овие турбини се далеку од главниот правец на преселниците а тоа е Моравско-Вардарскиот.

* Г-дин Сидеровски укажа дека токму поради евидентираните гнезда на птици грабливки, изземен е значителен број на турбини од проектот. Иницијално планираната фарма на ветер предвидувала 80 турбини (вкупна моќност од 240 MW), а финалната ситуација вклучува 40 ветерни турбини.

Други прашања не беа поставени и јавната расправа ја затвори г-дин Бошев во 19:00 часот.

Записничар:
Снежана Ѓорѓиева